HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ברים אמורה במלח. שלא בפסקוס מקרבנות. בין לרבי יהודה בין לר' שמעון ליכא מידי אלא משמעות דורשין: **רב.** דאמר שו[1] דמחזירה אין לו המחזירה לא כתנא דרבי ס"ל דאמר לא מלא הקומץ כשר: **שור קרב לגבי מזבח.** דמליחת קומץ ברגלאו של מזבח היא כדאמר בשמעתא [כא.]: **ברגלאו** של מזבח **שאם מולחים את הקומץ: עליה.** נקראו קרבן שנאמר והגולות הפלגו על קרבן העליה (נחמיה י) **ודם** איקרי קרבן שהוא עיקר כל הזבח: **אחרים באין לה מוכה.** שלריכה עליה להקטיר: **אף כל.** שלריכין עליה טעונין מלח יצאו עליה **ודם** (א): [2]קומץ דמנחה מתיר שייריה ודם מתיר אימורין למזבח ובשר לכהנים: [3]**אי מה מנחה מיוחדת שמחרים.** הכי פריך [1] לו אימא כי היכי דמרבינן כל דדמי ליה בהאי לד שאחרים באין לה מוכה [2] להן תרבי נמי דם דדמי לה בלאידך גיסא בחד לד דמתיר כמותה [3] ואף כל למעוטי עליה הוא דאתא דלא דמי לה במידי ת"ל [4] במיעוטא אחריגא למעוטי לד דמתיר כמותה [5] ולרבויי דאחרים באין מוכה להו אתא דליכא לפרושי (איפכא) אבל דם שמתיר ואוציא את אלו שאין מתירין דת"ל למה לי למימר מעל מנחתך ניחא [6] (אי נמי) כדאמרינן לקמן מסתברא הני הוה ליה למילף שכן אשב"ג טומ"ש סימן הלכך על כרחך [7] כולהו הוה בעי לרבויי הני בחד לד בא] להני איצטריך מיעוטא למעוטי חד מיניהו: **כולה.** גם הסייריים: **ת"ל קרבן.** (ג) [8] קומץ וכל קרבן מנחתך (ויקרא ב): **בפני עצמה.** כגון האומר הרי עלי לבונה דאמר בפ' הרי עלי עשרון (לקמן קו:) בג] לא יפחות מן הקומץ: **מנחה להניח** מנחת כד] נדבותיהם לכליל הוא: **כהן משיח.** חביתיו: **קדשי קדשים.** זבחי שלמי צבור דהיינו כבשי עלרת דקדשי קדשים מינהו ואע"ג דשלמים הן דהא אין נאכלין אלא יום ולילה כדאמרינן בזיבחו מקומן (זבחים דף לד:) זבחי שלמי צבור ותשמות כו': **והא אמרת** כה] **(ליה) מה מנחה מיוחדת שאחרים באין בו.** ומהתם אירגייא לבונה וכולהו הנך דלריכין עליה ועל כל קרבנך תו למה לי: **הכי קאמר.** הלי דפריך אין לי אלא קומץ הכי קא פריך אימא לא דרשי כדדרשת מה מנחה מיוחדת אלא בכלל ופרט דרשינן קרבן לאשון כלל מנחתך פרט: **מנחה אין מידי אחריגא לא.** היינו דפריך אין לי אלא קומץ מנין כולהו אחריני: **הדר אמר על כל קרבנך הקריב מלח.** דלי נמי דרשי כלל ופרט[1] אימרבו כולהו דעל כל קרבנך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט ועל כרחך הדרינן למילתא קמייתא לכל [2] שאחרים באין לה מוכה ואיתרבו להו כל הני: **אף על עליה.** אף כל הנריכים עליה טעונין מלח בו]: **ואייתי דם דאיכא נסכים. יין** ושמן באין לאוכה לזבח: **אכילה.** אימורים: **ושתיה.** יין: **אדרבה.** לגורך כה אמרו אוכלה לאמר כפרת דם שכיפר על החטא בא היין המשמח אלהים ואנשים דמי שנתכפר חטאו שמא: **אלא.** להכי לא אימרבי דם אף על גב דנסכים באין לו אוכה לא דמו לגבוהה הבאה בו] לו מוכה למנחה לבונה באה עם המנחה בכלי אחד ונסכים אין באין עם הדם בכלי אחד: **מדאילטריך מעל מנחתך.** למעוטי דם אלמא אי לא מעטיה קרא הוה אמינא דטעון מלח משום דדמי לנמנחה בחד לד שמתיר כמנחה מכלל דהכך כולהו דלא מעטינהו קרא [3] מחד לד אתו בח] כיון דדמו בחד לד דאחרים באין לה מוכה אתרינן דטעון מלח: **אישים.** על האש נקרבת למעוטי דם שאינו נקרב: **כחוץ כמותם.** דכל מנחה והקטרת אחרים בט] בעזרה אבל דם פעמים שעבודותיו בפנים על בין הבדים ועל הפרוכת: מנחה ואחרים חייבין משום נותר וטומאה אם ל] אכלן בטומאת הגוף ואפילו קומץ שהוא מתיר ואין בו משום נותר וטומא לא] ויליף לה (זבחים מד.). מאאל הם מקדישים [ויקרא כב]. ומעילה. ובדם ליכא מידי כדמפרש במס' יומא בפ' הוליאו לו (דף ס.) תלמא קראי כתיבי בדם חד למעוטי מנותר וחד מטומאה וחד ממעילה:

אימא מה הפרט מפורש שאחרים באים חובה לה וגם מתרת. פירוש וניימא כללא קמא דוקא אי נמי אפילו למ"ד כללא בתרא דוקא בעינן שני לדדין כדמוכח בריש בכל מערבין (עירובין דף כח.) ולריך עיון בפרק שלשה מינין (מזיר דף לה:) ושמא יש מקומות לב] שנים ושלשה ג] מקומות לא תשיבי ליה להש"ס אלא בחד לד:

מדאיצטריך מעל מנחתך מכלל דהנך בולהו לג] מייתו בחד צד. פי' כמו דס דליש ליה אלא חד לד ובסמוך מוכה לדדין הרבה בדס לא תשיבי ליה הנך לדדין והא דקתני בברייתא אביא דס דמשמע ליגמא דאי לא כתיב מעל מנחתך הייתי מרבה דס ומדרבה הייתי מלריך שני לדדין כדמשמע הכא הנתא נקט האמת שכך היה לאוי לדרוש והש"ס טועה כאן להקשות דנבעי שני לדדין והמתרץ מוכיח לו ממון הפסוק דממה נפשך סגי בחד לד: **ואימא** מעל מנחתך ולא מעל אבריך. פי' בתכריס ליכא אלא חד לד שאחרים באים חובה ובכדס חד לד שמתיר כמותה ומה ראית לג] לחתוך אבריס ולמעט דס אימא אפיכא: **שכן** אחרים באין חובה לה כו'. כתוב בספריס סימן אשב"ג טומ"ש ואין הש"ס מפרש אלף אחרונה ומפרש רבינו תם לד] אוכל כמותה שרגילות לאמלות אוכלין ולפי שאין זה קולא וחומרא לא חש הש"ס לפרש: אדרבה

**אימורים היה סותר לו משום דאין באים עמו בכלי אחד. גלין: יב) מה הפרט בר' ומאי ניהו לבונה שאחרים באים חובה לה ותמרת כמו קומץ ודמי נמי בכל הני דאש"ב נטמ"א. גלין. יג) אבל מידי אחרינא לא. קשה להר"ש מאי שנא דהכא פריך מידי אחרינא לא דלא נדרוש שום דרשא אחרינא ולעיל פ"ה דפריך וא"מ מה מנחה שתתרת ואייתי דם בהדי איברים ונדשינהו לתרוויהו ותירץ הר"מ דלעיל לא אלימא פריכיה כמו הכא שהרי נוכל לומר דאייתי דם כו' ויש לנו לרבות כמו כן איברים משום דהוי כמותו בא"א נטמ"א משא"כ בדם אבל הכא שהרי לבונה הוה כמותו בא"ש נטמ"א וגם אחרים באים לה חובה ומתיר וא"כ לא בעיא [מלח] רק דומיא דלבונה דאיכא כל הני אבל מידי אחרינא לא וגם איברים נמעט דאינם מתירים אע"ג דדמי בא"ש נטמ"א. גלין: מדאצטריך מעל מנחתך למעוטי דם אלמא אי לאו דמעטיה קרא הו"א דטעון מלח משום דדמי למנחה בחד צד דמתיר כמו הקומץ וחד צד לאו דוקא שהרי דם דמי לקומץ בשני צדדין כמו שמפרש בסמוך מתיר כמותה ונפסל בשקיעת החמה כמותה כלומר אי לאו מיעוטא מעל מנחתך ולא מעל דמיך דממעט דם הוי אמינא הוה חד צד דמה מנחה שמתתרת אף כל מתיר. גלין: יד) אש"ב נטמ"א סימן הוא אחרים באים חובה כו' אבל מידי אחרינא לא דלא נדרוש שום עצים באים חובה לה אישים אברים כולם הן לאישים שם שאין כן בדם. גלין: טו) דאמר החזיר אין לא החזיר לא: טו) מתיבת אי עד תיבת חד מיניהו כל זה הוא הגהה: יז) תיבת או נמתק: יח) חובה לה תרבי נמי דדמי לה בהאי חד צד דמתיר: יט) ת"ל מעיטא אחרינא למעוטי דם ולא תרבי בצד מתיר ולקמן פריך ואימא ולא מעל אבריך דהאי מיעוטא יתירא למיעוטא אתא צד דאחרים באים חובה לה ולליכא לפרושי אביא דם: כ) תיבת אי נמי נמתק: כא) בחד צד דדם בחד צד: כב) וכל קרבן מנחתך קרבן קומץ: כג) דלא יפחות: כד) מנחת נדבות דכליל הוא: כה) תיבת ליה נמתק: כו) מלח וקא פריך אימא אחרים באים חובה לה מאי ניהו לבונה הבאה לצורך הסולת אף כל דבר שאחרים באים חובה לה טעון מלח הש"ד ומה"ד ואייתי דם דנסכים יין: כז) לבונה הבאה חובה למנחה ותיבת לו נמתק: כח) אתו דכיון דדמו למנחה: כט) איברים בחרן בעזרה: ל) אם אכל: לא) וטמא כרבנן בפ' ב"ש דאמרי דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין עליהן משום נותר וטמא וליליף לה בפ' ב"ש ובפ' כל הבשר: לב) מקומות דשנים ושלשה צדדין: לג) כולהו אתו: לד) אוכל כמותה ס"א איברים וקומץ הם אוכל לאפוקי דם:

יא א ב מיי' פ"ט מהל' מעורי מזבח הלכה יא:

יב ג מיי' שם הלכה יב ופי"ח מהל' פסולי המקדשין הלכה טז:

יג ד מיי' פט"ו מהל' מעה"ק הלכה יד [ופי"ד מהל' מעילין ומופסין הל"י]:

שיטה מקובצת (המשך)

התלמוד מכלל כו' י"ל מאותן שני צדדין שהביא התלמוד שאחרים באים חובה לה ומתיר אבל כל אותן שאנו מרבין מזה הצד נפסלים בשקיעת החמה כמו קומץ חוץ מן האיברים ובסמוך פריך תיפוק לי מאיברים ומשני שפיר. גלין ואייתי דם דאיכא נסכים וא"ת א"כ מעל מנחתך למה לי וי"ל דפריך הכי ואימא לבונה ואייתי דם ונדרוש מעל מנחתך ולא מעל אבריך וא"ת אברים למה הוצרך קרא למעטינהו דמהיכי ס"ד לאתויינהו מאחר דמשני ליה השתא שאחרים באים חובה לה היינו לבונה וי"ל דשפיר אצטריך מעל מנחתך ולא מעל אבריך שלא תאמר לרבוי לבונה ונדון שאחרים באים חובה לה כגון עצים ולהביא אברים ואימא נמי שאחרים באים חובה לה לבונה ואייתי נמי דם להכי אצטריך מעל מנחתך ולא מעל אבריך למעוטי אברים ולא בביא רק דם דאיכא נסכים דומיא דקומץ דאיכא לבונה שבאה חובה לה וסברא הוא לומר כן דאי לאו מעל מנחתך להוציא אברים הייתי לומר מטעם דאחרים באין חובה לה דם דאיכא נסכים דומיא דקומץ דאיכא לבונה ואביא נמי איברים שאחרים באים חובה לה דהיינו עצים דאין לומר אימא לבונה ואייתי דם דוקא מסברא ולא אברים כי מסברא יש לנו לרבות איברים טפי מדם שכן אש"ב נטמ"א אלא ש"מ דה"מ ואימא לבונה ואייתי דם ולא איברים משום דכתיי מעל מנחתך ולא מעל אבריך וראיה לדבר דמסברא לא היה מקשה ואימא לבונה ואייתי דם דוקא ולא אברים מדלא קאמר אבל מידי אחרינא לא כדאמר בסמוך ואימא מה הפרט מפורש שאחרים באים חובה לה ומתרת כו' דקאמר אבל מידי אחרינא לא דהתם שייך שפיר למימר מסברא אבל מידי אחרינא לא שהרי לבונה הבאה בבזיכין דמיא לקומץ מכל הני דאש"ב נטמ"א אבל הכא לא שייך למימר מסברא ואימא לבונה ואייתי דם אבל מידי אחרינא לא דאדרבה איברים יש לנו לרבויי מסברא טפי מדם שכן אש"ב נטמ"א אלא ש"מ דה"מ אימא לבונה ואייתי מה דאמר אברים לא משום דכתיב מעל מנחתך ולא מעל אבריך ומשני נסכים בהדי אימורים אתו ואין באין חובה לדם אלא לאימורים מאי טעם זה אכילה היינו יין לנסכים. גלין: ו) ואייתי דם דאיכא נסכים וא"א א"כ מעל מנחתך למה לי וי"ל למעוטי איברים וא"ת פשיטא מהיכי תיתי לרבות וי"ל דס"ד דנרבה אברים מצד דאחרים באים לה חובה כיון דדמי ליה בא"ש נטמ"א ולהכי אצטרך קרא מעל מנחתך לומר שאין מולחין האברים. גלין: ז) נסכים בהדי אימורים כו' וא"ת אכתי נימא מה מנחה שאחרים באים חובה לה לבונה ואייתי אימורים דאיכא נסכים וי"ל דאה"נ אלא דניחא ליה לעמוד על בוריו של דבר ושלא יהרהור ממה שאמר ואייתי דם וגם אם היה אומר ואייתי שמתיר להוציא אברים אלא היה מקשה אביא דם נמי שמתיר נודון כעין הפרט שאחרים באין לה חובה להביא אברים ומה מנחה שמתרת אף כל שמתיר להביא נמי דם ולהכי הוצרך לשנויי ת"ל מעל מנחתך ולא מעל אבריך ומשני מסתברא: ח) יכול תהא מנחה כולה טעונה מלח ואפילו השירים כו' ואין לי אלא קומץ כו' מטעם כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט מנין לרבות הלבונה כו' ת"ל כו' והו"ל כלל ופרט וכלל לדון כעין הפרט וכל זה הולך אחר הלמוד ומפרש: ו) והקטרת ומנחת: ז) תיבת מנין נמחק: ח) הדר אמר על כל קרבנך וה"פ דבריישא שומע אני אפילו עצים דדם כו' ת"ל מנחה פי' שדורשו עתה בכלל ופרט וכלל אה"כ מראה עצמו כאילו לא ידע כלל ופרט וכלל ואמר אין לי אלא קומץ ומפרש מרבה אני כו' אפילו לא היה בו אלא כלל ופרט לפי שבא עמו בכלי אחד ומנין לרבות כו' ת"ל על כל קרבנך כלומר הני דיאי לא מצינו לרבויי אי לאו כלל ופרט וכלל. תו"ח: ט) אימא לבונה ואייתי דם דאיכא נסכים. פי' קרבן אחר הבא עמו כמו לבונה עם הקומץ וא"ת אי מרבינן דם מעל מנחתך למה לי ה"ת למעוטי אברים לשתוק מיניה ומהיכי תיתי לרבויי ותלא אם הר' אחר בא עמהם ואמר הר"מ ז"ל דצריך לפרש כאן כמו שפי' הקונטרס לעיל ואייתי דם בהדי אברים ואדרוש כמו כן שכן אחרים שהן עצים באים חובה לה ומעל מנחתך למעוטי אברים וא"א אדרבה אף כשנדרוש שני הצדדין יש לנו למעט דם מעל מנחתך ולרבות אברים